

Evangelická teologická fakulta
Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: **Vliv romské etnicity na sociální vyloučení
v kontextu terénní sociální práce**

Jméno studenta: Martina Sosnová

Jméno vedoucího: **Pavel Kuchař**
Jméno oponenta: **Marie Vorlová**

Text posudku:

Při volbě tématu bakalářské práce vycházela autorka z vlastních zkušeností terénní sociální pracovníce v sociálně vyloučených lokalitách. Zabývá se otázkami zda a do jaké míry ovlivňují situaci a možnosti sociálního začlenění Romů, kteří v nich žijí, etnická specifika či dlouhodobá nepříznivá sociální situace a jak tyto aspekty vnímají sociální pracovníci.

V teoretické části diplomové práce se autorka věnuje problematice sociálního vyloučení, specifickým Romů, kteří se nacházejí v nepříznivé sociální situaci, sociálnímu fungování a sociální práci. Výběr témat i způsob jejich zpracování autorka odůvodnila v úvodní kapitole. Jednotlivá témata jsou zpracována přehledně, autorka využila aktuální relevantní zdroje, zdůraznila řadu aktuálních problémů ve vzájemných souvislostech a nezbytnost komplexního přístupu k jejich řešení. Oceňuji zejména hledání hranic a vztahů mezi různými přístupy, (např. asimilací a integrací), úvahy o sociálním fungování a sociálním vzestupu a to ve vztahu k romské populaci. Pojednání o sociální práci a terénní sociální práci je poněkud poplatné v praxi nevyjasněnému vztahu mezi pojmy sociální práce, metody sociální práce a sociální služba. Praktické zkušenosti autorky se pozitivně odrážejí v promyšleném a výstižném popisu významu a přínosů terénní sociální práce, činností a přístupů terénních sociálních pracovníků.

V praktické části diplomové práce autorka zjišťuje, jak pracovníci působící v terénu, v přímých kontaktech vnímají „problematiku sociálního vyloučení ve vztahu k romské populaci“. Předpokládá, že kontakty s klienty v jejich přirozeném prostředí i neformální vztahy umožňují pracovníkům náhled na příčiny jejich problémů.

Cíl, metody, strukturu rozhovorů, výběr respondentů a vyhodnocení šetření autorka popsala a odůvodnila. v „metodice výzkumu“ Popis skupiny respondentů se poněkud ztrácí pod nadpisem „Analýza rozhovorů“, obsahuje pouze údaj o jejich počtu (celkem 7) a délce praxe v terénních programech v rámci sociálních služeb. Odpovědi na jednotlivé otázky zpracovala autorka v komentářích, využila také přímé citace z některých odpovědí. Domnívám se, že vyhodnocení rozhovorů a shodné prvky bylo možné zpracovat i graficky, což by přispělo k názornosti a přehlednosti. Z interpretace šetření vyplývá, že k významu etnicity mají pracovníci nejednoznačný postoj a také řada dalších otázek. (Např. do jaké míry souvisí odmítání vlivů etnicity s neznalostí historie a života Romů, potřebují terénní pracovníci v tomto směru specializační vzdělání, jak problematiku „vidí“ terénní pracovníci Romové, byli mezi respondenty?)

Práci doporučuji k obhajobě.

Zdůvodnění, závěr:

Autorka si pro diplomovou práci zvolila aktuální problematiku. V souvislosti s ní prokázala velmi dobrou úroveň znalostí, s teoretickými poznatky úspěšně propojila praktické zkušenosti. V závěrečné diskusi předkládá promyšlené závěry, zajímavé podněty a náměty pro praxi.

Po obsahové stránce je práce logicky a přehledně strukturovaná, grafická úprava i stylistické zpracování jsou na velmi dobré úrovni. Autorka využila četné relevantní a aktuální zdroje, odkazy a citace jsou uváděny v souladu s požadavky.

Otázky, podněty k diskusi při obhajobě:

- 1) Jaká témata považujete za důležitá pro další vzdělávání terénních sociálních pracovníků v této oblasti ?

Práci navrhuji hodnotit stupněm: **B-velmi dobře**

V Praze dne 28.9. 2014

PaedDr. Marie Vorlová